

ДІЛО

ВМХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 10. П. ПОВ.
Телефон Редакції 248-48
Телефон Адміністрації 228-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Коато: П. К. О. Львів 504.000
Важко Чеська Лятова
Прага „Діло“.
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

місячно (з книжкою) . . . 5.00 зол
чвертьрічно 15.00 „
піврічно 30.00 „
річно 60.00 „

В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 НОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛА“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Польські війська перейшли Ользу.

В неділю в годині 14. перейшов міст на Ользі курінь підгалянських стрільців під командою полк. Габриса, що став командантом б. чеського Тешина. Опісля йшли представники адміністраційної влади з віцевоєводою Мазарком, урядовим комісарем заолзанського Шлеська та старостою Пляховським; далі йшли поліція, залізничники, поштовці та ще військо-ві ватаги різних родів зброї.

ПРИКАЗ ГЕНЕРАЛЬНОГО ІНСПЕКТОРА ЗБРОЙНИХ СИЛ.

В неділю в год. 13.50 марш. Сьміглі-Ридз видав приказ до групи ген. Бортновського, що мав зайняти Заолзанський Шлеськ.

Тешин в НЕДІЛЮ ПЕРЕД 14. ГОДИНОЮ.
Вже вночі зі суботи на неділю збиралась на вулицях Тешина непроглядна юрба

В год. 13. приїхали з білими прапорчиками чеські старшини з ген. Грабчиком, в год. 13.48 надіхав ген. Маліновський. Після короткої розмови чеські старшини відіхали.

Юрба повитала оваційно частини, що перейшли міст.

ІНЦИДЕНТ З ПОСАДНИКОМ ТЕШИНА.

Коли шлеський воевода Гржинський звиджував дирекцію поліції у б. чеському Тешні, приступив до нього посадник міста Кождонь з членами міської ради, щоб дати йому ключі міста і квіти. Воевода не прийняв і заявив: „Любимо ясні ситуації та цінимо означені характери, тому шануємо чесних чехів і німців, але не можемо толерувати ніяких посередніх типів. Не можемо прийняти від вас ключів ні квітів — прийму їх від інших людей.“

Польща зголошує претенсії до частини Словаччини.

ЗМІСТ ПОЛЬСЬКОГО УЛЬТИМАТУ З 30. ВЕРЕСНЯ.

Як подає преса, польська нота з 30. вересня (що й Прага прийняла 1. ц. м.) видвинула ось які домагання:

- 1) Від 14. години в неділю до 24-ох годин мави обсядати простір в лучі 18-км. від Тешина.
- 2) Решту тешинського і фриштадського містаті дістане Польща до 10-ох днів.
- 3) Польський посол у Празі Пале переведе в тешинським урядом переговори, щоб устійнити правлящих плебісциту та умовини ліквідації

чеських державних інтересів на втраченій території.

Плебісцит обійме не лише фридешський повіт на Шлеську, але й частину Словаччини, заселену поляками, а саме райони: садешський, оравський та спішський.

4) Прага негайно звільнить польських воєнів та політичних в'язнів.

Польська нота не згадує про виміну населення, але мабуть обі сторони погодяться на це.

СПЕЦІАЛІСТ ЖІНОЧИХ НЕДУГ І АКУШЕР

Др. мед. Володимир Станецький

вернувся і ординує

Львів, ул. Хорущини 12, П. п.
Телефон: 239-89.

Погром Совітів.

СПРОБА СИНТЕЗИ ОСТАННІХ ПОДІЙ.

Львів, 3. жовтня 1938.

Підводячи підсумки останніх кількох тижнів, завершених зїздом у Мінхені та вчорашнім придуттям Тешина до Польщі, і стараючись добути з них таку політичну синтезу, яка булаб характеристикою нового стану в Європі і проясненням тих шляхів, що ними піде розвиток найближчих міжнародних подій, — люди вислідують безліч точок. І відразу найбільш яскраво кидається в очі, що кожна з тих точок окремо є вже прогнаною Совітів: у сумі дають вони образ повного політичного погрому нинішньої Росії. І це наймаркантніша риса всього політичного балансу міжнародної метушні докила чехословацької республіки, це суть всієї тієї метушні і найбільш характеристичний показник, куди змагає Європа та увесь світ християнської культури.

1) Програва засади т. зв. збірної (колективної) безпеки, яка полягає на тезі, що порушення миру в якомусьбоді одному місці Європи потягає за собою загальну війну, причому поняття миру було утотожене з поняттям ненарушеності територіального стану, закріпленого повоевними договорами. Реалізувати ту тезу мали збірні (колективні) пакти, так конструовані, щоб уся Європа унавіяла собою немов машину, в якій одно колісцячко автоматично тягло за собою чи зупинювало колісцячко друге. Збірна безпека і збірні пакти — це напрямки всієї післявоєнної політики Франції, в якій тільки епізодично робив вигляд Бріан своїми непосредними розмовами й порозумінням з Штресманом. Але цілі системи ще більш конвульсійно трималися Совіти з моментом, коли рішилися на активну „мирну“ участь в європейським концерті. Ніщо інше, тільки саме та система спонукала Совіти відмовитись назверх, формально і про людське око, від доточасних гасел революційного імперіалізму та стати на шлях „пацифізму“ й оборони статус-кво. Єдиний сенс тієї відмови та єдине виправдання компромісів і внутрішніх потрасень, що через те зазнав комунізм як ідея і як партія, була саме віра у ненарушеність територіального стану в цілій Європі та в тривкість і вартість союзів з демократичними державами західної і середньої Європи. До цієї системи штовхнуло більшовиків страх перед війною і казані тієї системи триматися. У Мінхені ася та система з трюкотом провалилась. Перемогла теза Гітлера на цілій лінії міжнародні конфлікти мусять бути алькокалізовані у тих запальних точках, у яких виривають, а гарантом миру є не збірні пакти, які мають маніфестаційну і паперову вартість, лише двосторонній, устіймований між рівними собі партнерами, які в непосредних розмовах регулюють свої спірні справи. Тому програна Франція, автор і ініціатор тієї системи, яка з днем 29-го вересня 1938. відійшла до архіву, — але стократно більше програна Совіти: бо на цілість Франції ніхто не посягає і тому її безпека від колективних пактів не залежить. — а упадком вартості тих пактів — безпека Совітів стала під знаком запитку.

МОТОЦИКЛІ

100-ки світових фабрик ARDIE, ADLER, DÜRKOPP, MAICO, вільні від права їзди і податку по ревелюційних цінах, постачав
Представництво „Електромонтана“, Львів, Листопа 10.

Німеччина дістане кольонії

ВІД АНГЛІЇ, ФРАНЦІЇ, ГОЛЯНДІЇ, ПОРТУГАЛІЇ, БЕЛЬГІЇ ТА ІТАЛІЇ?

Як твердять „Сандей Рефер“, між Гітлером і Шмідерманом дішло до порозуміння у справі колоніальних домагань Німеччини. По-перше, що колоніальне питання не може бути предметом англо-німецького конфлікту.

Англія скличе конференцію, в якій візьме участь Франція, Голандія, Португалія, Бельгія та Італія. Вони заспокоїли би німецькі територіальні домагання так, що кожна з них відступилаб Німеччині частину своїх кольоній.

Організація міжнародної комісії чесько-німецького розмежування.

Міжнародна комісія, утворена у вистліді міжнародного наради зорганізувала три підко-

німецьке володіння і тих, що на них відбудеться плебісцит.

ДЕМОБІЛІЗАЦІЯ ІТАЛІЙСЬКОЇ АРМІЇ.

Стефані повідомляє: Після 10. ц. м. звільнять річники 1910—1912, що їх недавно покакали під зброю. В тому самому часі піchnуть демобілізувати з альпейські дивізії, яких чисельний стан піднесено до воєнного та частини протилежної оборони.

Генляйн — німецьким комісарем Судетського Краю.

Конрад Генляйн заіменувався комісарем Судетського Краю. Значущим чином номінацію, Німецьке Ін-формативне Бюро повідомляє, що підчас переби-

рання влади в Судетах обов'язки комісара будуть належати до команданта військ, який щойно опісля передасть їх Генляйнові.

Комунікат.

Дирекція ПРОМ-БАНКУ, Кооп. Торг-Пром. Банку у Львові, повідомляє до широкого обиходу, починаючи з 1 вересня 1935 року всім своїм членам-засідателям і членам у Львові і за кордоном, які в часі попереднього з'їзду у минулому році тамтешні зборили знову допре до Банку та в приватний і зарплатним способом пред'явля до інших об'єктивних розпорядків Дирекції підготувано зборити, щоб залучити діяльність Банку.

Із цих двох міркувань, слід відзначити, що провідники та керівники підприємств, які в подальшому час надійно виконували свої функції, часто в своєму житті мали великий інтерес, щоб у цей своєрідний спосіб зберегти доброзичливість і прозорість для громади своєї установи.

Дирекція Промбанку Додієвське листів зазначив та-
ким чином і в широку галузь у майбутній розвиток банку,
якогого на всіх ділях економіки.

Д. И. ПЕТРОВ 1955 г.

Дирекція Пром-банку.

2) Ще не фомальна, але фактична реалізація „пакту чотирьох“, якого політичне значення далеко ширше і глибше від примітивного пояснення, що ось чотири західні великодержави стають „впорядкованими“ Європи, а виключення усіх менших і цілком малих європейських держав. Пакт чотирьох — це замирення Франції з Німеччиною, Англії з Італією, Англії з Німеччиною та Франції з Італією, іншими словами, це замирення другої основної тади закордонної політики Світів, яка полягала на пересидаруванні західних великодержав. Коли Світів стали найбільшим англійським союзником у протипіталійській кампанії в часів афінської війни, то напевне не з любови до етніки і Гайле Селасія, ані не з остраху за безпеку великобританіських морських шляхів до Індії та за англійські впливи у Судані, над державами Нілею. Єдина рачія тієї совітської протипіталійської політики було загострювати англо-італійський конфлікт і довести до ослаблення обох тих держав. Колиж повстала військ Риму—Берліна, то Світів були зацікавлені в тому, щоб військ Париж—Лондон мала змогу всерйозніше протипіталійське й протипіталійське обличчя і тому Москва заливала всіх аути, щоб поруч із Францією та Англією і союзними їх рівноправними партнерами-союзниками Сьогодні всі великі часосні світа одночасно погоджуються, що міхенське порозуміння Цітими аступ до порозуміння ширшого, та що у Міхені не було загальні прийшло до згоди колиб не огляди ширшої натурі: промостити шлях до закінчінні всіх інших спорів, які існують між чотирма великими державами. Замирення на Заході — це вже великий удар для Світів, але це замирення в виразним підкресленням, що Світів стоять поза ним — це катастрофа для Світів. Всю пресу обігла звістка, що на виразне домагання Сталіна Птьомкін намагався ві посередництвом американського амбасадора в Москві добути Запросини до Мюнхену, та що це була єдина думка в якою жив в 28. на 29. вересня Літвінов у Женеві. Але навіть, колиб це була поголоска фальшива — то нема ніякого фальшу у факті, що про долю Чехословаччини рішали 4 західні великодержави, що рішала її на одному вітинку Польща, що забирали тихий голос і Мадярщина і Румунія і Югославія, а Світів не було ані чути ані видно, тих Світів, які чейже мають в Франції і Чехословаччині військово-політичний зацінно-оборонний союз!

3) Величезна перемога III. Німеччини, зокрема особисто Гітлера. Пригадаймо собі протиполітичну «пропаганду страхів» з першого періоду III. Німеччини, пригадаймо собі її повну політичну ізоляцію з гострим конфліктом навіть в Італію, після нещадної першої поїздки Гітлера до Італії, пригадаймо собі час мотування великого світового блоку проти Німеччини, коли і Барту і Ісає Італія до Москви і — Праги! І на ті тодішні відносини уяви собі подорож літаком англ. прем'єра і ту величезну радість у Парижі й Лондоні, коли прийшло телефонічне запрошення приїхати до Мінхену та той мисловий і стихійний ситуаційний над Сеною і Тамізою, коли пп. Дадіє і Чемберлен привезли в Мінхену мир, Престіж і повагу III. Німеччини зрости до небуквалі досі висоти і нема сьогодня прихильної чи ворожої мінки людини у світі, яка не признає гегемоніального політичного таланту Адольфа Гітлера і коли хтось каже, що Гітлер і III. Німеччина це одно, то це совітський підляску це не одно і те саме: бо у III. Німеччині так само гостро суперничать дві течії — філзорофська, яка хоче у Світах бачити тільки Росію, а після Світів ставити як «гостю» Росію

(ту течію репрезентує стара бюрократія з „Ауссеняму“, велика частина війська, німецькі конюри, частина промислу і фінансieri) і проти-
соцієтська, яка є одночасно течією протиросій-
ською. І на чолі цієї течії саме Адольф Гі-
тлер. Перемога III. Німеччини і її вождя та зріст
популярності в аттракційній силі осі Рим—Берлін—
це безпосереднє скріплення антикомуністично-
го пакту, який щораз виразніше має характер
відкрито-політичного пакту антисоцієтського.

4) Сумері Ліги Націй. Це просто тротесковий збiг обставин, що конфлікт довкола Чехословаччини, частинна мобілізація всіх зайнятих ресованих держав та мирне поладнання конфлікту на підставі частинного розподілу Чехії — пройшло підчас формального тривання сесії Ліги Націй. Ніхто з нею не цікавився, світ не знав навіть, чи вона існує чи ні, хто там перебуває і чого, — очі цілого світа були звернені на Берлін (Берхтсгаден), на Париж, Лондон, Рим, Прагу, Варшаву, Будапешт на будижу існуючої столиці, — тільки не на Женеву! Коли сталося раніш, — що саме життя ліквідує Лігу Націй, якої значіння викинула віразу згаданогорі післяверейська система та яка втратила решту поваги з моментом вступу до неї Словії та виходу з неї Німеччини, — то міхейська умова і чесько-польське порозуміння остаточно Лігу Націй перефрєскали. Вона мала безумовно і великі додатні сторінки, навіть з точки зору українського погляду, але це безперечний факт, що з упадком Ліги — Словіті втративши свою базу в Європі, Європа стоїть напередодні нової системи, без Ліги (або з цілком переорганізованою Лігою) і — без Словіті, і свідомим чином.

б) Перемога тезі національного самовизначення у Мінхені, як підстава частинного поділу Чехословаччини, бо страхення у Союзі. Вся сила атак Гітлера на ЧСР була у тому, що в Парижі та в Лондоні не могли опроти-вляти засади самовизначення, тієї, на якій ніс-спирався і розпад Австро-Угорщини та ча-стинний розпад Росії. І вся слабкість Сові-тського Союзу у тому, що воли не могли мішатися дої дискусії, в якій відразу треба було нара-тис на закид: „Як у тебе виглядають на-ціональні меншини, навіть ті, які рахують деся-тків мільйонів населення?“ У Мінхені започатку-ся процес творення національних держав, Мінхені започаткувався процес актуаліза-ції проблеми національних меншин в цілій шир-— і це для Союзів небезпечна не тільки „да-вомізація меншинних провінцій, але державне-розпаду на національні держави...

Можна б вичислити не п'ять, а десять і двадцять точок, які є позитивним блиском останньої події. І всі вони свідчать про програму Ostpolitik. Всі вони у сумі значать — Ізоляцію СРСР в Європі і всьому світі. Чехословаччина і Польща вийшли з союзу з СРСР, який не мав жодної ніякої практичної вартості та став тільки одним з головних причин того нещастя, що навістило. Коли приїде до повного замирення Англія і Італія та Німеччиною і Францією обома тими країнами — така сама доля чекає франко-світський пакт. А ніколи ще не було так популярне гасло, як нині — гасло французького замирення! Пропес замирення Епі є одночасно підготовкою до конфлікту з СРСР. Він приїде ще не швидко, напевне не у завтрашньому дні, — але приїде напевне і не дуже пізно. Всі ознаки на світі і землі вказують, що черговий великий міжнародний конфлікт торкатимеся двох проблем: національних меншин та — СРСР.

З великою і правильною сатисфакцією стверджуємо, що наші передбачування і правила. Здійснюється процес, про який казали вже на цьому місці від літ. Ми не втратили свого часу у трикутні італійсько-німецьке порозуміння, ані в німецько-французьку розмову на війні війни, ані так само не вірили в англо-світську приманку. Зате ми завжди знали, що європейський захід шукатиме доріжки до свого замирення і що пакт чотирьох одних із тих шляхів. І кінці ще не кінець пошукунок, ще не прийшло до остаточного ра на Заході, який уможливити робити і домі на Сході. Але до цього Але.

І разом з одним процесом зростає усто-
ство, як потенціальний політичний чин-
Зростає—у теорії. У практиці зростає тоді,
будемо уважати собою справжню силу. А
вже звеличати виключно від нас. Залеж-
вельчезній мірі із нашої національно по-
ки, від якої останні позні імперативно ви-
ють — платитися і рівнятися агору!

Алькоголь і тютюн сприяють умовий розвиток людини.

Закарпаття.

ПЕРШІ ЧАСОПИСИ ПІСЛЯ ПЕРЕРВИ

Від 21-го вересня ц. р. не мали ніякі од-
ного закарпатського часопису. У польській та
іншій чужій пресі появлялися всілякі вістки про
події на Закарпатті, та з безпосереднього дже-
рела не можна було про те нічого довідатися.
По десяти днях червоні прийшли до нас пер-
ші два числа „Нової Свободи“: з 28-го версе-
ня (частинно сконфісковане) та з 30-го версе-
ня. Але про те, що діється на Закарпатті, вісток у
них дуже мало.

**"ТРЕБА ПОСТАВИТИ ВСІ СИЛИ ОДНИМ
ФРОНТОМ."**

Під наголовком „Поранений брат” „Нова Свобода” (ч. 83 з 28-го вересня н. р.) вмістив як передову статтю Федора Ревая, що на т. з. загального положення українського народу ще вперед світової війни аж до наших часів представляє розвиток політичної думки й національну консолідацію закарпатських українців.

„До тих поневоленних належали й ми, українці, по цей бік Карпат, яких до 1918 р. ніколи можна було назвати „пораненим братом”

„Та цей „поранений брат“ від 1919 року почав свою рану гоїти. Діагноза не була доброю, тому я лік помагав лише дуже поволі, тимби-ше, що в той час найшлися люди, які взагалі не бажали, щоб „поранений брат“ найшов лікаря на свою рану... І глядали всяких отруй, щоб зупинити загіння рани.

„І „поранений брат“ по цей бік Карпат попав у рямках члс. республіки в дуже важкі положення. Доба важка, темні хмари тьмутіся понад наші голови. Та в цих днях одне головне: щоб український народ, український провід був на своєму місці, не втратив голови! І ми тримаємо керму у своїх руках.

„Колись ми не мали ніякого проводу, в
якої керми; кільки нас було, а тільки сторі-
партійок утікало. Пришов час, коли ми отво-
рили очі, — погодились і нині стоїмо адже
півновано: один нарід, одна думка, одне хо-
тіння.

„Ми за тих 19 літ сконсолідувалися в один українське тіло: Першу Українську Центральну Народню Раду. Ми побудили керм чужих політичних груп, ми об'єднали політичні сили розпоршені по партійних групах, бо є та думка, що нема часу на партійне сектанство. Треба поставити всі сили одним фронтом на службу народу, а не підтримувати чужі особисті кар'єристичні та матеріальні інтереси нашої землі...

3 ПЕРЕДВОЕННЫХ ДНЕЙ

В тому самому числі «Нової Свободи» таємо таку вістку: «Посол Юліян Ревал цього тижня перебував у Празі, де інформаційно-політичні коди про ситуацію на П. Русі. Вер-аін вернувся і з причини мобілізації верує-сходили до відвіска.»

Передвесні дні характеризують і цей рік (Н. С. ч. 84, а 30. IX): "Згромаджені, як ви знаєте, не мають грошей, щоб викупити себе з рук і з днів, що надходять, збадьовують ще яку і знову треба Вашого часопису. Тому надсилаю вам передплату ще тоїпніше, ніж Ви це робили в минулому році. Нехай і жовтня буде цього доказом. Бачте, наших передплатників стоїть у військових рядах. Постараємось послати їм часопис. Дуже можемо нам у тому своєму діяльності з вами співробітати!"

Чехословацькі вояки про-
вбрали, які цього року мали покласти
військової служби, навіть ті, що дотримали
законні листки, змушені стриматися зі зброєю
аж до окремого наказу. Покищо вояки
знову ще не визначені. (Н. Са. 3. 10. 1945)

Чи й це „у фашистівському стилі“?

Останні події у Чехословаччині винесли на перше світло й українську проблему: Закарпатську Україну. Заговорили про ту донедавна забуту у світі країну й державні муралі сучасної Європи, заговорили і світова преса.

Заговорили і римська преса. Ось перед нами римський щоденник „Дель Джорнале д'Італія“ з 18. 9. н. р. ч. 222 (з відомих причин дещо пізно доручене поштою). У цьому щоденнику бачимо вступну статтю „Останні надії“ пера Відроджіння Гайди. На вступі цієї статті автор каже, що телеграми, вислані на руки Муссоліні від голови Словацької Ради Віктора Дворжака і від голови Мадярської Ревізіоністичної Ліги Фр. Герцага, potwierджують, що криза національностей не обмежується тільки до німців іа Судетів. Ціле питання усяких меншин у Чехії засін отверте, і ця проблема накладає потребу нової розв'язки на всіх фронтах.

Це є суттєвий пункт історичної хвилини, деформувати погляд на чехословацьку проблему — це знову значилоб занедабти справу, тому необхідні вказівки до її розв'язки.

Існує рух не тільки німецьких меншин, що є на першому плані. Цей рух „супроводять з такими самими творчими й життєвими чинниками і з такими самими тенденціями руху всіх інших національностей, над якими панував чеський центр. І ці рухи разом підсумовані творять, як уже сказано, супроти чехів силу більшу, яку то силу Європа не зраджуєчи елементарних засад реалізму і справедливості, кусті брати в рахунок“.

Далше п. В. Гайда перечислює всі меншини: німців — три і пів мільйона, мадярів — мільйон, два і пів мільйона словаків, 175 тисяч поляків і понад пів мільйона ді рутенів.

І досі, як бачите, як на італійського журналіста, п. В. Гайда незалежно орієнтується у чехо-

словацькій проблемі. Але далше приходить розчарування, коли вичитує:

„28. березня, починаючи обговорення чеської цензури, заговорили на весь голос і „рутені“ у своєму часописі „Русский Вѣстник“ через представників Союзу, автономної асоціації селян „рутенів“, послів „Andrea Bródy e Ivan Pjescak e il Giulio Földesi...“

Ось нам заввага самого автора на вступі статті „не деформувати погляду на чехословацьку проблему“. Ми, правду сказати, розуміємо побоювання бажання автора. І не станем його просити, щоб він нам був прихильний. Нам тільки одне хочеться знати: чи фашистська Італія, що так пильно слідує за розвитком українського анархічного руху, що хоче мати вплив на цей рух і одобути собі прихильність серед українців, хоче таким зумисним, повним викривлюванням правди наблизити до себе українців? Деж ті елементарні засади реалізму та справедливості, про які п. В. Гайда говорить у тій статті?

Ми розуміємо теж, що в інтересі сучасної Італії є кинути Закарпаття на поталу Мадярщині. Та нехай рішає воля самого народу, про що говорять і Муссоліні. Але не по фашистськи це висувати як заступників нашого народу якихось п'ябунд, ренегатів, а впромонувати правдивих заступників того народу, за якими той народ іде, яких той народ слухає.

Виходить, що й у XVII. році фашистської ери є ще в Італії журналіст, який замотує, заплує, фальшує свідомо наше питання, наш вільний рух — не гірше від журналістів... зневажених фашизмом демократичних держав, не гірше від „найдемократичнішої у світі“ держави... СССР!

Чи й це у фашистівському стилі?

М. Зазамський.

1/12

та Ліну, з містами Валдери та Гогенфурт і з низкою інших місцевостей, головню в долині ріки Морава. 2. і 3. жовтня внаштерували німецькі військові частини до другої округи, що дежить у північній Чехії та обіймає м. ін. такі більші міста: Боденбах, Тешен, Фріланд, Шемлінге, Гросс-Шенав, Шлюкенау, Гумбург та Варисдорф. Порядок німецького внаштуру зорганізовано так, що попередні нашірують частини правильної німецької армії, за ними сотні судетонімецького легіону, під командою генерала фон Лебе, після того т. зв. шуц-штафів, що є напіввійськовими й напів поліційними частинами німецької державної адміністрації. Шойр на самому кінці повертаються до своїх осель цивільні судетсько-німецькі збіглі. На чолі адміністрації області Судетів з призначення німецького уряду став голосний провідник судетських німців Генцляйн.

Подібно відбувається хід польських військ на заолзаянський Шлеск. 2. жовтня в год. 2-й після полудня перейшли міст на прикордонній річці Ользі польські війська з полком підгалянських стрільців на чолі. Зараз після них приїхали на область заолзаянського Шлеска представники цивільної влади з віцевоєводою Мальгоном, що буде урядовим комісарем новозанятої області. Далі внаштерувала поліція, залізничники, поштовці і на сам кінець дальші частини польської армії з групи генерала Бортновського. Польські збіглі зза Ользи і собі вертаються на давні місця.

Німецькі та польські війська машерують, у Польщі та Німеччині небувала радість, паради, походи, промови й биття дзвонів, а вислів прилюдної опії — преса, крім святочно-патріотичних статей зачинає містити також рефлексійні міркування.

Деякі польські пресові органи завважують, що в дні 10. жовтня, тобто в дні, коли Польща й Німеччина займають уже цілу область, що її Чехословаччина мусіла віддати без плевбіситу, створилася нова, для майбуття незвичайно важна ситуація. В області Богуміна, біля Моравської

Німці у Судетах і поляки у Тешині.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОГЛЯД.

Німецькі та польські війська внаштерували до Чехословаччини; перші займають області, призначені Німеччині на мінхенській Конференції Чотирьох, другі обсягають заолзаянський Шлеск на основі вимушеної згоди чехословацького уряду у висліді польського ультимату з початку минулого тижня. З почуванням смутку

й горечі чехословацькі військові частини уступають у повний воєнний лаштунку, але без спроби опору, на територію обкороєної Чехословаччини.

Дня 1. жовтня німці заняли першу округу, яку дістали в посідання без плевбіситу. Це південна область Чеського Ліса, на північ від Пассава

шої сторони, тому не було дня, щоб мешканці її кам'яниці не гострили собі на ній язиків. Я знала її добре серце, тому як могла боронила її, а вона за це пристала до мене цілою душею. Поправді то з близької ріди в неї не було нікого а чужі тільки того й знали, що завидувати їй майна та кепкувати за модні диваства.

Називали її „руда радчії“, кепкуючи із помальованого зі сивого на золотий кольор волосся.

Набридли їй либонь самотність і колючки неприхильних людей, бо почала оглядатися за чоловіком і покупцем на хату. Нераз бувало, прибіжить до мене, сяде донебудь у кухні, та в той час, коли я готовлю обід, смуге передімною своїм планим.

— Продам — каже — що чортову буду, виїду заміж та кину кляте місто. Грошей у мене доволі, щоб найти чоловіка, якщо кому мої літа не у смак. Хоча і сорок років, та це не перешкода. Шо пані?

Я ніколи їй не перечила. Хочеш сорок, хай буде сорок. Хочеш чоловіка, лови. Але я завжди збигнула, що при її вроді та владі, навіть на її гроші та кам'яниці не скоро рибка піде. Та бо й небога погана була — погані очі малі, сірі, заховані у двоох мішечках із сала, лише жовто-червоне мов підпнує, рудюю куделею сторчма стояло на голові ключчя-волосся, неохайна, присадкувата, робила вражіння весняної жаби, що розвиваючи рота ловить мушки. Одне, що опромінювало це погане обличчя, будило довіря й могло зеднати до себе, це була її усмішка — шира, добра, дрібку жалісінна, говорила про доброту затовщеного серця, про заховану за шорсткістю м'яксть.

Вже два роки я жила в неї, а чоловіка вона все ще не придбала. Аж третьої осені зайшла пригода, котру й хочу вам розказати.

В цю пригоду впала мене сама така господиня. Не маючи надії найти чоловіка звичайним шляхом, вона подала до часописів анонс. Це

в ті часи був крок модерний, сміливий. Вона соромлячися й боючися людських язиків не подала своєї адреси, а прохала відповіді спрямовувати до мене.

Я немало здивувалася, коли одного ранку дістала зі Львова від незнайомого мужчини, чудного листа. Пише, що у відповідь на мій анонс приїде у найближчу неділю сам і про все інше поговорить особисто, а що я не мала часу довго роздумувати, кинула дячного листа на комод і взялася за роботу. А в полудне прийшла господиня і внісшила в чому річ. Вона прохала в мене вибачення, але я була єдина шира душа, котрій вона могла завірити цю справу.

— А вам пані хіба це не пошкодить в нічому — кінчала стрівожено. Я зазвела її, що не має чого турбуватися і передала їй листа.

Від того дня почалася гарячка моєї господині. Крамничі і крамничі мали неабиякий зарібок. В означений день, зробили ми такі в мене величаві приняття і мов штурбач іспиту ждали незнайомого пана. Господиня моя переродилася: в літній сукні із жовтими коронками, з такими самими волоссям, у чорних, високих черепахах, з гарячковими рум'янцями щастя. Вона на „панну молоду“ виглядала так кумедно, що мені хоч як було не до сміху, нервово трясалися губи.

Штей я виправилася ще раніш до подруг гратися і ми були самі, ніхто не міг нам перешкодити, бо служниця в мене не було, тай гості нечасто навідувалися до вбогої хати.

Під вечір, коли ми вже стратили всю надію, а страви повислигли, з'явився гість. Високий, елегантний блондин, з веселими, добрячими очима, свіжими, мов у дівчини устами, робив вражіння малого, чепно вихованого, хоч і збитого хлопчини. Тільки сітка аморшох на чолі й біла уст казала догадуватися якоїсь заганої журби. Мені зразу він припав до серця і я подумала собі: „От, коби мій Ромчик виріс на такого...“

(Далі буде).

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 27.

УМЛА

Батькова тайна.

Бабуля слухала не перебиваючи, хоч видно було, що хоче щось сказати. Вікниці киваючи головою почала спровола:

— Не говоріть, дітоньки, про знак часу. Нічого кокого нема під сонцем. Все це — як скаже мудрець — було вже. Такі пригоди траплялися і за моєї молодості, а це буде вже більш тридцять років тому. Якщо цікаво вам, то я розкажу одну з них, таку, в якій я сама спочатку брали участь, описав добровільно брала участь.

— Ах, бабуно! Як палко любили ми твої оповідання. Як зазирали на у гронах віддих той мій, мизякий таємний світ своєї далекої доби — зоб'єкції королівських та царських традицій, дивної лабожності, соромливості і гордовитості, поваги й лицарськості мужчин, доби чарівних, хадрилів та найвних, сентиментальних півнож, ший той далекий нашим рознузда-чому ким світ, знаний нам хіба частинками в романах чи екараку!

Бабуля почала своє оповідання зовсім звичайно, не як казку, і не тоном старенької жінки, а тоном товаришини однолітки.

— Мій було 38 років, коли помер мій чоловік-скупник. Дітей залишилося семеро, жили було вужко. Декого із старших забрала рідня, а інших троє, треба було власним про-рідом закармити. Отож я перебралася до мі-ста, почала в багатій бездітній вдовині три кім-нати брати чужих дітей на станцію і в

Моя господиня, дів під п'ятьдесят, незвичайно претенсійна, хоч добра й шира душа, була в ті часи дуже модерна і поступова жінка. Їй подобалося, що всі жінки бояла з майсіншій-

Сторінка без політики.

Собаки в історії людей.

Собаки мають відповідно до підсоння, окруження, умови життя теж відповідні прикмети і т. д. У людському житті собаки грали віддачу й мали роль.

ЖОРСТОКІ СОБАКИ.

Ще перед кількома століттями люди звернули увагу на велику силу й відвагу т. зв. британців і рішили їх витресувати до якнайжакливіших місць, а саме ці собаки мали помагати людині у боротьбі проти людини.

В 1514 р. еспанці вживали цих собак до боротьби з індіанцями. Собаки кидалися підчас бою на індіанські ряди й робили в них справжнє спустошення. Такий витресований пес ловив першого з краю індіанця за рами й тягнув до своїх. Колиж нещасний червоношкірий пробував боротися, пес душив його, або загризав за шию.

Артистичні

Глинянські Килими

фірми

Дмитра Кузика

поручає Дім Глинянських Килимів

Львів — пл. св. Духа 2.

Тел. 233-44.

Ціни найнижчі.

Солідний товар.

Всетаки пес був іноді шляхотніший від свого пана. Індіанці оповідають собі ще й нині стару історію про немилосердного сотника де Сепана, який казав своєму псові роздерти заволену до явки індіанку. Та коли пес побачив слюзи нещасної червоношкірої жінки, не зважаючи на крикливу заохоту свого пана, не доторкнувся її м'яса.

Коли в 1798 р. на Ямайці вибухав ворохобня проти англійців, англійці вислали на острів велику кількість британців. Коли чорні побачили чужа, залізали піддалися без опору.

Греки й римляни залюбки держали тибетанських британців, які мали таку величезну силу, що старовинні вживали їх до боротьби з дикунами та навіть із львами.

ІНТЕЛІГЕНЦІЯ СОБАКИ.

Та не лиш сила є однією прикметою со-баки. Із інтелігенцією іноді просто гідна подиву. Славний був пес-бернард Барі, який завдяки своїй відвазі та інтелігенції вирятував від

смерті 40 осіб. Він виходив завжди шукати по-дорожніх з кошиком прив'язаним до шиї. В ко-шику була пожива, та вино. Коли пес віднай-шов подорожніх, він їх до монастиря св. Бер-нарда. Дуже часто траплялося й таке, що пес відносив на плечах виснаженого й неспромо-ного подорожнього до монастиря. Барі служив людям, блукаючи серед гір 12 літ. Тепер випа-ний Барі стоїть у музеї в Берні.

ПЕС ОЛЕКСАНДРА ВЕЛИКОГО.

Як подають перекази, коли Олександр Ве-ликий вирушив на Індію, король Альбанії при-слав йому незвичайно гарного й великого пса. Олександр захоплювався псом і щоб випробу-вати його відвагу випустив на нього медведя й дика. Пес навіть не ворухнувся з місця. Тоді Олександр велів псу вбити, думаючи, що байдужність була впливом ліньства.

Коли ця вістка дійшла до короля Альбанії, він прислав Олександрові Великому другого та-кого самого пса, зазначаючи при цьому, що пес привик тільки до боротьби з найгрізнішими звірцями. Від тієї пори королівський пес бо-ровся лиш проти левів та слонів і завжди пере-магав. Той пес був справжнім любимцем ко-роля.

ХОРТ НА САГАРІ.

На Сагарі та в сусідніх пустинях уживають собак, як і в нас до різних послуг, однак собак там зовсім не цінять. Тільки одного хорта ара-би люблять і то не лиш багаті, але й бідні. Ара-би пильно дбають про чистоту раси хортів: тому пустинний кочовик їде не раз у далекі сторони, щоб лиш знайти відповідну пару для свого хорта. Нерасові щенята вбивають граби без ні-якого милосердя.

КОЛИ ПЕС ОБРАЗІТЬСЯ.

Кажуть, що пси мають теж і свої дивацтва. Нпр. пудель намагається наслідувати людину, він примхуватий, упертий, показує якісь своє-рідні штучки, швидко ображується, вмє навіть у такім настрою терпіти голод. Якщо зрештє щось лихого, то скривається й не показується навіть і тоді, коли йому вже дошкулює голод.

Однак пудель дуже розсудливий. Один торговець дробом назив свого пудля пильну-вати курей. Кожного вечору пудель вкладав обережно голову між отвори клітки, в якій мі-стилися кури та „числи“ чи якоїсь курки не бракує. Одного разу, під несприятелів пса, власник продав три курки якомусь іншому тор-говцеві. Небагом з'явився пудель і занюхавши сліди дівгав купця та приволозв його заверну-тися. Від тієї пори торговець мусів завжди про-давати кури у присутності свого пудля.

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА, Львів, Кордешького 51.

5 ГУЛЬДЕНІВ ЗА ЛЕТ РАКЕТОЮ.

В американських часописах появилася не-давньо оголошення, яке запрошувало всіх охо-чих узяти участь у пробних летах пасажирської ракети. За кожний лет була нагорода 5 голланд-ських гульденів.

Це оголошення помістив інженір винахід-ник, який побудував пасажирську ракету, одна-че сам боявся її випробувати, тому, що кожний лет у ракеті покищо оточений із ризиком для життя і винахідник хотів на випадок невдачі далі уліпшувати свою ракету.

Не зважаючи на те, що винахідник засову-вав усім небезпеку проби, таки 24 безробітних погодилися її відбутися за оплатою 5 гульденів. Однак з проби нічого не вийшло, бо поліція заборонила проби не лиш тому, що ракета мо-ла бути небезпечна для пасажирів, але і для свого оточення. Інженіра повідомили, що він не може перевести ніякої проби без згоди полі-ції, яка дасть свою згоду аж на внесок покликаних нею знавців.

Студентські однострої і плащі

у великій виборі на складі

у ШАПІРИ вул. Личаківська 1.

ДИВОГЛЯДНИЙ СПОСІБ ПИСАННЯ.

Люди роблять іноді наддивоглядніші речі, щоб лиш заспокоїти свою зарозумілість та гор-дість. Такі люди хочуть стати хочби на корот-кий час славними, що їх світлина та прізвище появилися на шпальтах часописів.

На таку гарячку слави занедужав теж ку-пеш Душан Рачіч з югославського міста Пан-чева. Напевне не мав він у цьому іншого інте-ресу, коли вправдав кілька літ оригінальний спо-сіб писання. А саме, він пише тепер доволі швидко відвертеними буквами, починаючи здо-лини, в лівім, не у правім напрямі, так, що це дивоглядне писмо можна прочитати тоді, коли відвернемо листок.

Мрії Рачіча вже до деякої міри сповнилися, бо про його дивацтва та про його „винахід“ пи-ше вже не лиш європейська, але й американська преса. Та не відомо, чи той революційний спосіб писання опиниться разом з автографом вина-хідника в якимнебудь музею дивоглядів.

СОБАКИ НЕ ТЕРПЛЯТЬ ГАЗОВИХ МАСОК.

Окрема комісія при льондонській органі-зації пасивної оборони перевела досліди, які ви-явили, що собаки не можуть знести газових ма-сок.

Якщо навіть і вдавалося одягнути в такий спосіб, щоб собака не могов зірвати маски, то в собаки починалася негайно скріплена діяль-ність деяких залоз і такий вплив славив, що він парализував протигазову відпорність маски.

Тому організація пасивної оборони в Лон-доні радить усім власникам собак і котів скри-пати звірят на випадок газового наступу до пивниц, або до підземних сховів.

Досліди з іншими домашніми звірцями, коронами, німцями, свинцями — покладає ще не закінчені. Комісія сподіється, що владиться скон-струувати окрему газову маску для кожного ро-ду звірят.

ПРОМ-БАНК

Львів, Гродзичьких 1. І. п.
Тел. 292-15 і 200-15.

Інкасо, доміциль, експорт векселів,
Інкасо рат пісальплат,
Оборотний кредит,
Організування промисла підприємств

Вибуховий матеріал на дні Темзи.

Кілька днів тому до великої торговельної фірми „Експрес Дейрі Ко“ в Лондоні вломилися злодії і розбились вогнистриваю насу, забрали з собою фунтів стерлінгів. Поліція встигла по-літи на слід та врятувала двох членів банди, яких привели до суду. При цьому заявили, що дверей вломити не вдалося, лиш розірвали при до-помозі якогось нового, дуже сильного вибухо-вого матеріалу, що його вживають військові.

Цей чиним самсоніт, якого нема у приват-них руках, потрап у руки вломників, покищо не вдалося устояти. Зате поліцію абентежиро-вано заарештували, що невикористаний ними самсоніт ваги 8 кг. вкинули вони до од-ного з каналів Темзи. Тому, що самсоніт вибу-

хне теж і під водою, та велика кількість вибу-хового матеріалу в каналі творила величезну не-безпеку для пароплавів, поліція почала розшу-ки при допомозі нуриці, колиж ці розшуки не дали успіху — веліли осушити канал.

Ця, доволі складна праця тривала два дні. Після того, як вода каналу сланала, цілі дружини робітників почали копати у глибокій верстві на-мулу й бодота. На дні вони знайшли несподіва-но найрізномордніші предмети, нпр. машину до шиття, колекцію французьких монет, кількана-пять окулярів, квітку зі адохаю папугою і т. д. Шойно при кінці другого дня знайшли небез-печний каунок, який сапери відвезли до артиле-рійського парку й там знищили.

Окружні спортивні змагання Одліє

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ 3:0 (2:0).

Глядачі на цих змаганнях рекордова кількість — коло 5.000.

ЛУЦЬК. ГАРБАРНЯ — ПКО 1:2 (3:0).
Оба переможці майже повні закарпати з 20-ї
жовтної Ліги.

LEXIA — CYN 4:3 (1:2)

— Вот так, так, так! — кричал он, — вот так!

ПЕРЕМІНІЛЬ СЯНІБ — ГАЛБОР 12 22 22

Краще в інш. Додати частину у таблиці
зарт, ЛКС, Польська, Висли, Погода, Варшава

3.2 (2.0). Змагање з вештаче Д. ...
за државна акција у савезу са...

ГОРИНЬ — ОСП ШПАНІВ 2:2 (2:0). Українська збірна здолала противника й у другій половині грає з перевагою перемоги. (Ворота для збору Степанів та Іванів).

МІСТЕЦТВА Ц-КЛЯСІ.

ДУБІВ ЛУГ — ЯНОВИКА 2:2 (1:0). Луг зустрінувся з 4 запасними, крім цього грає ще й з 4 запасними. Ворота для Лусу збору Висоцький Шрам П.

БОРИСЛАВ РОПНИН — БЯЛІ 3:2 (3:0). Ворота для Ропнива збору Гарамко, Іванчук та Осередчук. Інші вислідні.

УКРАЇНА II — СВІТЕЗЬ II 2:2 (0:1). Товариський матч.

ДРОБИЧ ВАТРА — КАДИМА II 1:0 (0:0). Товариський матч. Дробич закінчився заслуженою перемогою. Ватра, яка зустрілася з 5 запасними, 3 з них були воротар Мудринський збірна.

ПІДПРИМАЛЬСЬКІ СЯН — ПАНЦЕРНІ 3:4 (3:3). Матч між селянськими збірними. Судивав п. Далецький.

ПОЛІСЬКА НІМЕЧЧИНА — БОЛГАРІЯ 3:1. Міжнародний матч.

БРОДІВ БОГУН — СОКУЛ 0:0. Товариський матч. Бродів закінчився нерішеним вислідом. Обидві команди закінчилися тарихом.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Другий лідером таблиці. Другі місцеві аматори збірної Дубови закінчилися його гарною по-

рамою. Противником української збірної була друга збірна збірна ЮФР. Нейд стріли 4:1 (2:1). Не зважаючи на перемогу, яка була перемою перемою в таблиці, Дубови ще не виграли своєї перемоги.

Петрів, аматорський аматор СТ. "Україна", веде безперервно тренує в своїй Б-класовій збірній "Оста" у Львові. Провід і аматор "Оста" з аматорів моголо нападників п. Петрова.

УСН "Пролом" (Сеняль) відбув свої основні загальні збори 25. 9. ц. р. У склад першого відділу ввійшли п. В. Водяк (голова), м-р Е. Стефанівський (секретар) і п. Р. Далецький (провідник сесії).

Виділ С. Т. "Україна" позбавив внутрішньої дискваліфікації аматорів виключення сесії Консура і Ясінського на 2 місяці, а Калагурку викресла нагадали з реєстру членів товариства; аматорів футбольної сесії: Корота і Федуні і місячною дискваліфікацією. Крім членів дискваліфікації Виділ відобрав дискваліфікаційне право вступу на всі імпери Товариства до часу відбуття кар.

ПРОГУЛКА ДО САМБОРА.

Туристична секція СТ. "Україна" організує в неділю 9. ц. м. автобусну прогулку до Самбора, на аматорів Корота — Україна. Коміти подорожі в оба боки 5 дол. Зголошення (нагадали до п'ятниці 7. ц. м.) прийматиме кожного вечора в домі СТ. Україна м-р П. Хараш.

Святочні сходи Г-за Українських Кооператорів.

ЕМАНЦИПАЦІЯ СЕЛЯНСТВА. — РЕФЕРАТ Д-РА К. КОБЕРСЬКОГО.

У рамках щорічного кооперативного сходу українського Товариства Кооператорів 1. ц. м. святочні сходи у "малюванні" РСРК при вул. Технічській. Салю виповніли кооператори та молодь кооперативного сходу.

Голова Т-ва інж. Ю. Павликовський відкрив сходи коротким вступним словом та згадав голос д-рові К. Коберському, який у цьому рефераті дав огляд процесу відродження й еманіпації селянської верстви. До кінця XVIII століття рівень сільництва був дуже низький: землю управляли ручно, поле по кілька років стояло обгомом. Ще сумніше було на селянське положення селянина — панізація селянина.

Вивільнення селянства та поступ агрономії привели у дуже скорому темпі продукцію харчових засобів, і це довело до невідомого до того часу зросту населення. Відільний хлібороб, прив'язаний до землі, управляє її куди краще; потрібні знання, велика власність розпадається. За винятком Мадярщини, Польщі й Бельгії у всіх решті Європи розпарцельовано землю, велика власність, більш або менш розпала. Процес розпаду великої власності йє вестриною; його з трудом штучно спиняють держави. Перевага дрібного рільництва господарства у тому, що воно годує худо-

бу та веде інтенсивну господарку; дрібному господарству завдячуємо цілий рільничий поступ.

Визволене селянство активізується політично, бере щоразто більшу участь у публічному житті, активно стає до змагань за національні права, бореться за шкільництво для мас, творить фаховий хліборобський вишкіл. Повстає мережа установ рільничого кредиту, розбудовується кооперативний збут земледілля, що в деяких краях здобуває монополію.

У цій еманіпації селянства найбільшу роль відіграла кооперація. Завдяки кооперації дрібне селянство переможно стає до суперництва з великою земельною власністю. Поважний вклад зробила кооперація в освіту селянства, загальну й фахову.

Українська кооперація може похвалитись дуже великим дорітком у всіх ділянках. Хоч як важкі хвилини переживає під цю пору наше селянство, зокрема в ССРСР, воно проявляє дуже багато живучої сили; система кооперативних крок за кроком уступає під натиском селянства.

Інж. Ю. Павликовський закрив сходи, підмічуючи різницю між положенням селянства під феодальним режимом на Заході та у нас.

Пам'ятайте, що...

— найбільшим озером на світі, крім Каспійського моря, яке має 438 тис. квадрат. кілометрів, є озеро Горішнє в Полудневій Америці з поверхнею 633 тис. квадрат. кілометрів. За величиною займають озеро Вікторія в Африці (98,8 тис. кв. км.) і Аральське в Азії (36,7 тис. кв. км.);

— в Польщі до найбільших озер зараховують Нароч, Дрисвяти, Голло і Дрисвяти. Найбільше озеро — це Чорний Стан над Морським озером.

— Румунія, згідно з останнім обрахунком, має 19 мільйонів мешканців, а тим же по-рає і площу у віці поверх 90 до 100 літніх, а площа 1100 від 100 літ мору;

— першим на світі авіаційним шляхом був шлях Лверпуль—Манчестер, який збудували в 1858 році. Перший на світі розклад їзди вийшов на той самий шлях в 1859 р;

— на Мадярщині припадає на 10.000 мешканців 19,5 акрів, в Італії 8,5, у Швейцарії 6,2, у Данії 7,9, в Чехословаччині 7,4 в Німеччині 7,1, в Англії 7, у Франції 6,1, в СРСР 5, у Швеції 4,2 а в Польщі 3,7;

— у Західних державах П. А. є 160 бібліотек, які мають майменше 100.000 томів. В СРСР жодна країна не має 46,7 мільйонів томів. У ССРСР жодна країна не має 106, які мають разом 37,4 м-

ліонів томів, у Німеччині 101 (34,7 мільйонів томів), у Франції 73 (23,4 мільйонів томів) а в Польщі 27 (5,9 мільйонів томів).

— Гренландія — це найбільший острів світа. Положена на Ледовім океані має 2.174 тис. кв. км. поверхні. Друге місце щодо величини займає Нова Гвінея на Спокійнім океані (786 тис. кв. км.), третє Борнео, теж на цім океані (735 тис. кв. км.), четверте — Мадагаскар на Індійськім океані (620 тис. кв. км.);

— Пресові агенції поширюються при абіранні і переказуванні інформації найшвидшими і найбільш новітніми засобами комунікації: радіо-телеграф, радіофонія, телефон, телеграф, або далекоюписом і телеграфом;

— тигрени Класової Льотерії відбуваються публічно, способом, який мають змогу оглядати всі присутні на сесії "тигрені";

— на висліді тигрені чекає велика маса "льотерійних гравців", з яких по тигренні неодмін, завдяки вигрі, поправити своє майбутнє;

— дня 19. жовтня починається тигрення І. класу 43-ої Класової Льотерії. Вигоди на вигрі в цій льотерії такі самі великі, як у двох льотерійних, а це зважаючи переведення давніших реформ, де зменшено кількість льотів і поділено льот на 5 частин.

— 00 —

Найкращі і найдешевші

МАТЕРІАЛИ МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ

ДІМ МОДИ

Львів — Європейський Готель

Хто покаже це оголошення дістає 10% готівковий рабат.

Ювілейне торжество в церкві Св. Спаса у Львові.

В неділю 2. жовтня ц. р. відбулося торжественне свято в церкві Преображення Св. Спаса з нагоди 950-ліття хрещення Русі-України. На це свято прибув Преосвященний Никита, представники наших центральних установ і товариств, які засіли у стілах перед іконостасом, процесія з церков: св. Успенської і св. Миколая зі священниками та маса вірних, що виповнили шість цю велику церкву. Торжество почалося по год. 10. передполуднем відслоненням і посвяченням двох образів: св. Ольги і св. Володимира, що їх уфундував парохіальний комітет свята зі збірок вірних. Відслонення і посвячення обох образів довершив Преосвященний Никита, який відправив потім архиєрейську Службу Богу в асисті: о. Ігумен. Камієнтія Шептицького, о. крил. Д. Лопатинського, о. крил. Ю. Дзеровича, о. Лопатинського, о. прот. Табінського та о. д-ра Граба. Діякували: о. проф. П. Хомин, ером. Рафал Хомин і о. д-р В. Дурбак. Крім того Кир Никиті у службу в 8-ох питомців, зпоміж яких два: Ігор Шпитковський та Юліан Волчик дістали діаконські свячення. Не диво, що таке величаве богослуження і прегарна змістом проповідь загально відомого нашого проповідника о. проф. д-ра Г. Костельника зробили на всіх вірних сильне враження. Красу і блиск торжественного богослуження збільшив ще мішаний хор св. Преображенської церкви під проводом п. В. Сомика, що з добре підібраними голосами співав увесь час дуже гарно.

Свято закінчилося промовою Преосвященного, моголіттям Митрополитові й українському народові та відспіванням церковного гимну.

Словаки проти розриву з чехами.

Варшавська "АБЦ" принесла розмову з представником словаків, д-ром Сидором, б. співробітником покійного вождя словаків о. Гліки. В цій розмові читаємо:

"Отже ви хочете співпрацювати з чехами у рамках спільної держави?"

"Так. Цього вимагають наші спільні інтереси" — стверджує провідник словацьких автономістів.

"Невже автономія не веде автоматично до змагання мати власну державу?"

"Ні; це бачимо на прикладі Швейцарії. Зрештою на нашій області може бути також зовсім щось інше. Врешті — ми не бавимось у пророцтва."

З заяви д-ра Сидора виходить ясно, що словаки вдовольняються автономією в межах Чехословаччини та не думають про злуку з Мадярщиною, як це, не питаючи самих словаків, проголошує якийсь комітет у женеа, що виступає під національно-словацькою фірмою.

ДЕЯКІ ЧЕСЬКІ ФІРМИ ПЕРЕНЕСУТЬСЯ ДО ТУРЕЧЧИНИ?

Як подіє царгородська преса, деякі чеські фірми звернулися до турецького уряду з проханням дозволити їм перенести до Туреччини свої промислові й торговельні підприємства. Відповіді ще не дістали.

ПОМЕР КОЛИШНІЙ РУМУНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР МАРШАЛ АБЕРЕСКУ.

Минулої ночі помер у Бухарешті в 79. році життя член королів ради маршал Абереску. Він очолював румунську народну партію і тричі був прем'єром.

НІМЦІ ЗАЙМАЮТЬ ДРУГУ СМУГУ.

Німецьке начальство комунікування повідомляє: В неділю в год. 13. німецькі війська перешли кордон в Оберланді. під Гумбургом і Фрідландом, починаючи окупацію 2 смуги.

Група ген. Ріттера перейшла Молдаву в год. 13. Праве крило йде з Оберланду на Штр-ланд.

Присилайте передплату!

Впов Передлатникам до відомості

Нашеkonto в ПКО Варшава ч. 143322 закрито. Просимо всі складанки з цим числом зніщити і не в плати пересилати тільки Складанк ми ПКО ч. 504060 або розрахунковими переказами ч. 19

Перший лорд британської адміраліції уступив.

ПРОТЕСТУЮЧИ ПРОТИ МІНХЕНСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ.

Перший лорд адміраліції Даф Купер подався до димісії.

В листі до прем. Чемберлена написав він: „Прикро мені, що у хвилині нашого тріумфу мушу висловити вам недовіру супроти закордонної політики вашого уряду.“

Як говорять, на думку Дафа Купера мінхенський договір ослабив стратегічне положення Англії. З Дафом Купером мабуть солідаризується частина консервативістів та філістерів.

ЧЕМБЕРЛЕН РОЗВ'ЯЖЕ БРИТІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ?

Бритійська публічна опінія нетерпеливо вичікує мінішнього засідання парламенту. На галереях для публіки замовлено всі місця.

„Прес Асоційтед“ міркує, що якщо Чемберлен стрінув поважнішу опозицію, він розв'язав би парламент і розписав би нові вибори, що стали би справжнім плебісцитом у справі ратифікації мінхенського порозуміння і закріплення мира.

Мадярський регент Горті просить Мусолінія

ПІДТРИМАТИ МАДЯРСЬКІ ДОМАГАННЯ.

Мусоліні дістав від регента Горті лист з таким змістом:

„Мене та всіх мадярів глибоко зворушила рішуча підтримка, яку Ваша Ексцеленція дала нашої справі. Ми переконані, що Ваша Ексцеленція, після стільки доказів широкій прихильності у минулому та в сучасному, доведе Мадярщину до справедливого мира.“

В імені власнім та всіх мадярів прошу дальшої підтримки наших домагань аж до справедливого рішення.“

СПРАВА МАДЯРСЬКИХ ДОМАГАНЬ СУПРОТИ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

В суботу пізнім вечором праский уряд поручив мадлярському послові ноту з пропозицією негайних переговорів. У тому самому часі мадлярський уряд рішив домагатись від Праги негайних переговорів; обі ноту розминувся.

ЧЕХИ ЗІРВАЛИ ЗАЛІЗНИЧІ РЕЛКИ НА МАДЯРСЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ.

Як подає Мадлярська Телеграфічна Агенція, вчора перед полуднем висадили в повітря чеську залізничну станцію Торналіа на мадлярському кордоні; агнувало 14 осіб.

Чехи зірвали рейки від кордону у глибину краю.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ПРОСИТЬ У ЛЬОНДОНІ ПОМОЧІ?

300.000 УТІКАЧІВ ЗІ СУДЕТІВ.

Польська преса приносить вістку з Льон-

дону, що праский уряд звернувся до льондонського за фінансовою підмогою, яка хоч частинно покрила б великі втрати, що їх потерпів Чехословаччина з втратою Судетів.

Як обраховують у Льондоні, коло 300.000 утікачів зі Судетів схоронилося у Чехословаччині.

ІРАТУЛЯЩІ НІМЕЦЬКОГО КАТОЛИЧЬКОГО ЕПІСКОПАТУ З НАГОДИ ПРИЄДНАННЯ СУДЕТІВ.

Бреславський архієпископ кард. Бертрам вислав до Гітлера телеграму, в якій в імені всього єпископату висловлює радість з приводу приєднання Судетів.

У всіх католицьких церквах бреславської архієпископії дзвонили дзвони.

КАНЦЛЕР ГІТЛЕР ВИХАВ ДО СУДЕТІВ.

В понеділок в год. 10.15 рано канцлер Гітлер вийшов на терен Егерлянду, який займає німецька армія. В Гоф привітав канцлера командант 4-ої групи армій ген. фон Райхенау, після чого самохід канцлера від'їхав у напрямі давньої чеської німецької границі.

КАНЦЛЕР ГІТЛЕР ВИЧЕРПАНИЙ.

З Берліна повідомляють, що Гітлер після тріумфального візду до судетської області піде на довшу відпочинкову відпустку, що триватиме два-три місяці. Події останніх тижнів вичерпали канцлера, але він не перестане цілком кермувати державними справами і відпустку перебуде в Берхтесгадені.

Індивідуальність і механізм.

На перших сторінках великих французьких щоденників оглядаємо дуже часто зникли великих саль переповнених народом, бюр, перед виконаннями котрих пересуваються черги людей, оглядаємо теж гуртки мужиків і жінок, розсміяних, веселих, які вимахують руками, як це уміють французи. В руках тримають паперові гроші, мішки з бильонами, і теж вимахують у повітрі льотерійними льосами.

Французька льотерія багато молодша від нашої, однак в коротім часі стала дуже популярною установою у Франції, а її титення, які відбуваються по черзі в різних містах, заміняються у видювища, на яких збирається велика маса зацікавлених.

Система, на якій опирається титення французької льотерії — це система т. зв. механічна. В ній ряд скляних посудів, з малим отвором зі споду, нахочиться по 10 кулячок з вирітими числами від 0 до 9. Перші з цих посудів мають числа одиничні, другі десятичні, треті тисячні і т. д. Коли з двох перших посудів випаде п'ятка, а потім зеро, то це значить, що виграють найменшу витру всі льоси, яких числа починаються на 05. Числа, яких три останні цифри виийшли, виграють більше.

Індивідуально льосують тільки найвищі виграї, піаміліонів, міліонів і найвишу — мету стільки бажань — 5-міліонів. В цій випадку всі посуду з куляками беруть участь в льосуванні. Про вислід льосування можна зорієнтуватись зараз, а в часописах займиве він усього кількадесят віршів, бо друкувати довгі кольони в такій системі зовсім зляже. Вистане тільки поглянути на кінцівку льосу, порівняти з кількостями чисел найвищих виграшів, щоб зорієнтуватись у висліді титення.

Одначе така наша індивідуальна система титення дає багато більше емоцій, бо витворює почування більшої справедливості. Французька система більше механічна, зразу перетинає нитку між ірою вигру. Зате ми, пересуваючи пальцем здовж рядів чисел, шукаємо нашого, а чимраз ближче нашого місця наше зворушення змішнюється, немов в очікуванні лобі особи, яка має враз випасти із моря подорожних, які виходять зі завізничного двірця.

І саме тому, хоча механічна система французького титення виглядає більш практична, а воля індивідуальну розвою нашої системи, де кожний льос живе власним життям і має своє власне місце на листі виго.

НА ДОПОМОГУ РОДИНІ КАСПЕРСЬКИХ.

На допомогу жертвам бандитського виступу в Чижиківі зложили в Адміністрації „Діла“ записки: з Лівської Г. 0.70 зол., Т. Б. 1 зол., Ю. М. 1 зол., Народний Дім 1 зол., В. В. 1 зол., О. З. 2 зол., В. М. 0.50 зол., В. С. 1.50 зол., разом 8.70 зол.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ЗДОБУЛИ НАД ЇМ 11 ВОРОЖИХ СТАНОВИЩ.

Національні командування повідомляють: Користаючи з поправки погоди наші війська здобули 11 становищ червоних над Їмом. Червоні втратили чимало убитих і ранених.

Наші літаки бомбардували Алікент, вклинкуючи великі пожежі.

По широкому світі.

У французькому містечку Карсантра відбули маніфестацію в честь прем'єра Далада, що там прийшов на світ.

Японським міністром закорд. справ став мабуть Тотіо Шіратаї, Йосукі Матсуюка, Шобу Сато або Аріга.

Північно-ірандський парламент вчора наради у вівторок.

В національній Іспанії величаво святкували роковини проголошення ген. Франка головним державним.

НОВИНКИ.

— З янайкращих шкірок футро — поручу і виконує у нас тільки Юліан Гаушеский — рік оснув. 1928 — Львів, пл. Капітулан 11, пов., телефон 254-46. 1430

— Звертаємо увагу, що фарби, аксери, косметики та предмети для домашнього господарства закупите у кооперативі „Фабрикам“ — Львів, при вулиці Собеського 9, 7 на площі Марійської і Галицької (Висхідна сценна залобною рукою). 2061

— Магазины постелі Р. Джаза — Львів, вулиці 5, поручає коври, матраци — одержує коври по 4 зол., матраци по 6 зол. Праймає піра до прання. Тел. 294-81 1126

— Поминальне Богослуження за померлих членів Муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові і померлих учителів Виш. Муз. Інституту, відбувається в середу (5. Х. ц. р.) в год. 9. зранку в держав. Юра, на яке запрошуємо Громадянство.

— Засідання науково-технічної комісії при НТШ. відбудеться в суботу 8. жовтня в р. 17-18 в бібліотеці НТШ. при вул. Червонової 24, з такими рефератами: Проф. д-р Іван Бещенко-Чопівський І.; Новітні магнети; д-р Іван Дерев'яно М.; Вогнисті комори і вогнисті маси у парових казанах.

— Дружина Книгині Ольги запрошує своїх членів на широкі сходки, що відбуватимуться в жовтні ц. р. у домашній організації, Секретарі ч. 46, в год. 18-тій. П. Марія Соція і д-р Рудинський поділяться з присутніми своїми враженнями з побуту в Америці.

— Надзвичайні сходки членів С. У. Д. Львівської округи з рефератами д-р М. Висоцького і проф. д-р В. Старосольського у справі оборони прав української мови на терені Української Ради у Львові, відбуватимуться в четвер 4. жовтня ц. р. в год. 7. ввечері у домашній при вул. Костюшка (Центробанк). Присутність усіх членів колективна.

— Як лік ділає певність, що мимовіле в нашій льотерійній льос до 43-ої Класової Льотерії, куплений тільки в єдиній Українській лектурі Повітового Кредитового Товариства у Львові, вул. Сикстуська 38, паперу 4, 108-61. Чековеkonto П. К. О. 508-777. Завантажити і провистіти відвертотно.

— „Космополіс і домі людей“ в Черкасах. Згідно з повідомленнями ПАТ-а в Черкасах викінчили в останніх часах будови нових будів і капіталь у Джурині, Антонові і Червоному. Водночас підготовляють будови в Антонові і

З друкарні Вид. Співки "Нас" Львів